

Cătălina

În vara anului trecut, spectacolul **Pescărușul** de Cehov, regizat, la Teatrul Mic, de Cătălina Buzoianu, a fost invitat de onoare al Festivalului „Salvo Randone” de la Sciacca, Italia. Cu această ocazie, Cătălinei Buzoianu i s-a decernat, pentru creație și carieră, ca și pentru valorificarea scenică în România a dramaturgiei pirandelliene, unul dintre premiile instituite în memoria marelui actor de teatru și film al cărui nume îl poartă festivalul. Printre premianți s-au mai numărat Vittorio Gassman, Claude Brasseur, Ingrid Thulin, regizorul Orazio Costa. Juriul, alcătuit din critici, ziariști, oameni de teatru, a fost prezidat de cunoscutul dramaturg Aldo Nicolaj, ale cărui gânduri despre personalitatea artistică a Cătălinei Buzoianu le reproducem.

Am avut ocazia să văd doar două dintre spectacolele ei: **Pescărușul**, la Sciacca, în vara lui 1995, și **Patul lui Procust**, la București, în octombrie trecut. Trebuie să mărturisesc că, de la primul impact, modalitatea ei de a regiza a fost ca o străfulgerare; unul dintre acele fulgere ce traversează pe neașteptate cerul și apoi carbonizează tot ce ating. Complet răscolit, am declarat în acea seară, la Sciacca, la sfârșitul spectacolului, că niciodată în lunga mea viață o piesă de Cehov nu m-a impresionat mai mult prin intensitate dramatică și atmosferă, reușind să-mi transmită o adâncă suferință. Îl ador pe Cehov și pot spune că este autorul meu

preferat. E ușor de imaginat emoția pe care mi-a provocat-o spectacolul; sub fermecatul cer al Siciliei, în inima Mediteranei, Cătălina a știut să re-creeze, cu magia ei, fascinantă Rusie. Din păcate, nu cunosc limba română; cu toate acestea, nu există replică să nu-mi meargă la inimă. Sub înstelatul cer al sudului, Cehov mi-a ajuns la suflet mai mult ca niciodată, cu tandrețea lui, cu cruzimea lui, cu melancolia lui sfâșietoare. Am fost fericit când juriul de la Sciacca a decis s-o premieze pe această regizoare, care îmi fusese prezentată fugitiv, dar despre care auzisem multe lucruri și pe care, în timpul reprezentației, am observat-o într-un colț, lângă scenă, aproape de un pian unde venea, din când în când, să cânte Kostia. Persoana asupra căreia îmi fixasem privirile nu era una oarecare; era un mare șef de orchestră care, din ochi, nu cu

bagheta, din locul acela de lângă scenă, își dirija actorii; nepierzând pe nici unul din priviri, indicând cu o tresărire imperceptibilă a pleoapelor ceea ce trebuia făcut și cum trebuia făcut. Ca și când ea ar fi fost Cehov și în numele lui ar fi condus spectacolul. Cred că i-am mărturisit chiar în acea seară entuziasmul meu, dar eram prea profund marcat pentru a-mi putea exprima preaplinul sentimentelor ce mă dominau. Iată de ce această revenire.

Aceeași emoție mi-a provocat-o **Patul lui Procust**. Cum nu cunoșteam textul din care Cătălina făcuse dramatizarea, credeam că-mi va fi greu să urmăresc spectacolul. N-a fost așa; am intrat în miezul intrigii, în poveste, cu ușurință, de parcă textul mi-ar fi aparținut. Imaginația cu care Cătălina a îmbogățit această operă nu poate fi descrisă, nici povestită; o simți, o percepi. A făcut ca totul să crească, să prindă substanță dramatică, ca una dintre acele zâne care abia ating un obiect și reușesc să-l transforme, dându-i culoare, lumină, consistență. Consider că termenul de CREAȚIE ARTISTICĂ pare anume făcut pentru ea. Căci, chiar dacă o operă există, ea are posibilitatea de a o re-crea, într-un fel propriu, într-o continuă metamorfoză de frumusețe și eleganță.

Multe s-au întâmplat în ultimii treizeci de ani în teatru; fiecare mare regizor și-a lăsat amprenta de neuitat. Cătălina a asimilat aceste inovații, toate inovațiile, integrându-le personalității sale, astfel că

fiecare mizanscenă a sa este ceva nou, ceva niciodată văzut înainte. Tocmai această modernitate a ei fascinează, o modernitate revoluționară, dar care, în același timp, respectă regulile teatrale. Sau poate sunt încă sub efectul fulgerului ce m-a lovit pe ascuns, sub stelele Siciliei, în seara de neuitat de la Sciacca?!

Traducere de
CARMEN VELCU
ianuarie 1996

Alții despre noi

Gheorghe Visu și Valeria Seciu în Pescărușul de Cehov, pus în scenă de Cătălina Buzoianu la Teatrul Mic

foto: Dan Vătanianu